

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

Warszawa, 18.03.2025

SEMINARIUM DLA SEKCJI WIERTNIKÓW

Metody pomiaru (i dobre praktyki) parametrów termicznych w warunkach terenowych i laboratoryjnych

Ewa Jagoda, Grzegorz Ryżyński, Mateusz Żeruń, Marta Szlasa, Kajetan Wczelik, Przemysław Wojtaszek
Państwowy Instytut Geologiczny –
Państwowy Instytut Badawczy

pgi.gov.pl

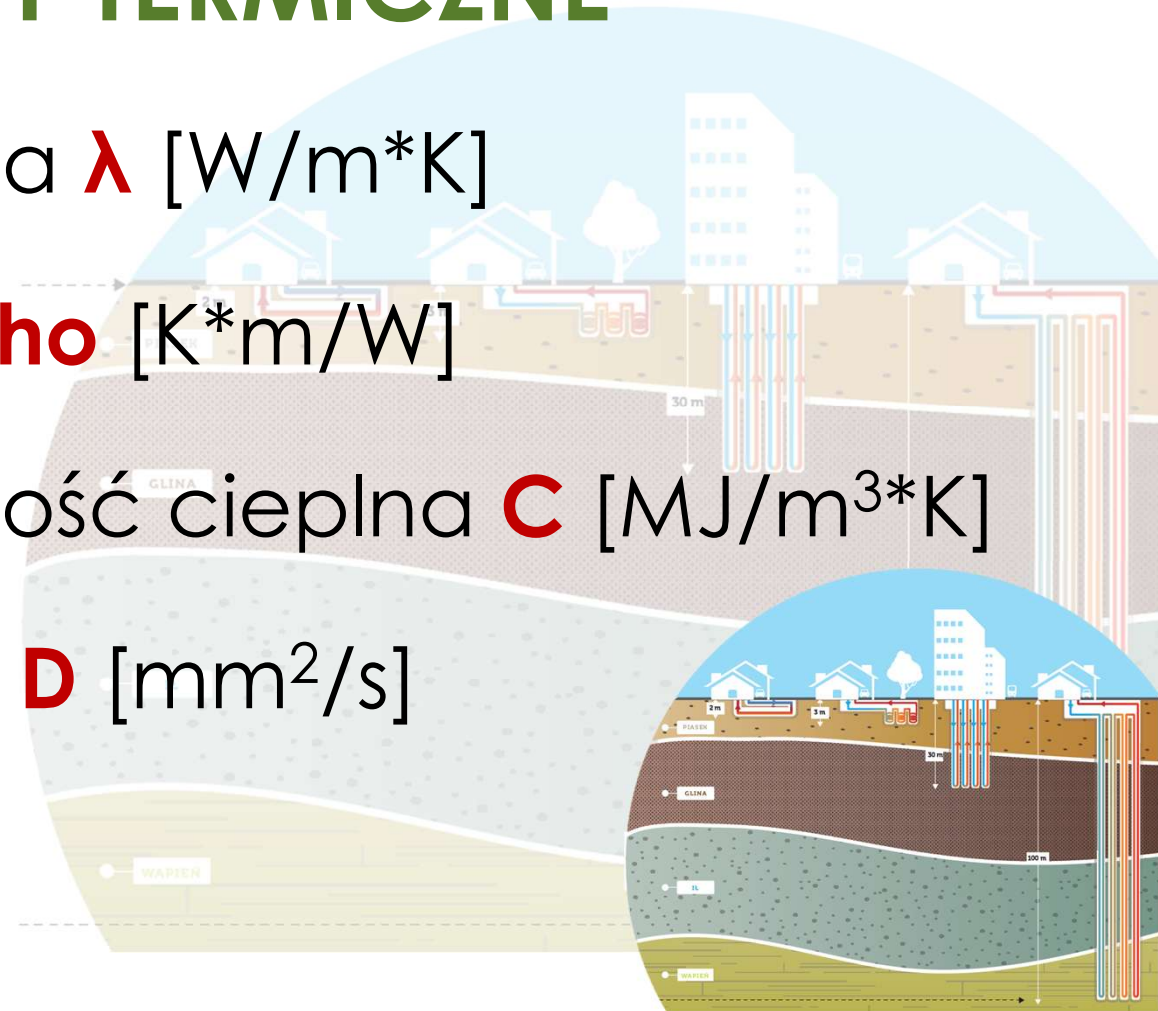
Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

Sfinansowano ze środków
NARODOWEGO FUNDUSZU
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

PARAMETRY TERMICZNE

- Przewodność termiczna λ [W/m*K]
- Oporność termiczna R_{ho} [K*m/W]
- Objętościowa pojemność cieplna C [MJ/m³*K]
- Dyfuzyjność termiczna D [mm²/s]

Metody pomiarowe

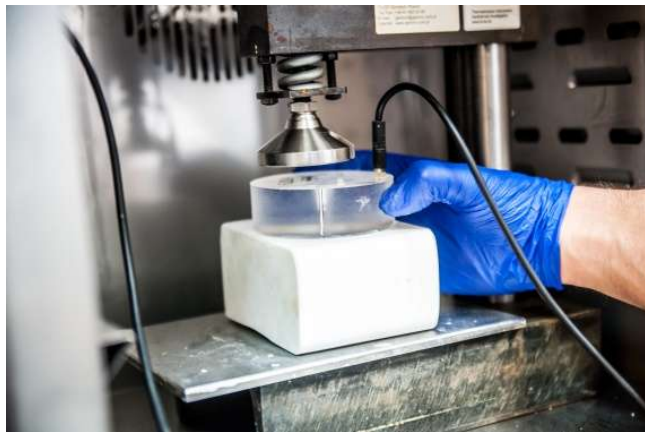
Metoda termicznej sondy igłowej

ASTM D5334-22ae1

Dysk termiczny

zmodyfikowana metoda sondy igłowej

Stacjonarny analizator termiczny

metoda ustalonego strumienia ciepłego

Termiczne badania terenowe

Pobór prób

Laboratoryjne oznaczenie **naturalnej wilgotności** oraz **gęstości objętościowej**

Termiczne badania laboratoryjne

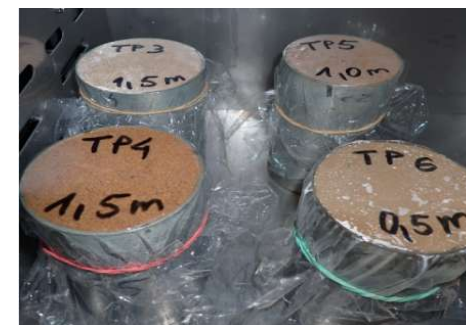
GRUNTY

Próby NNS

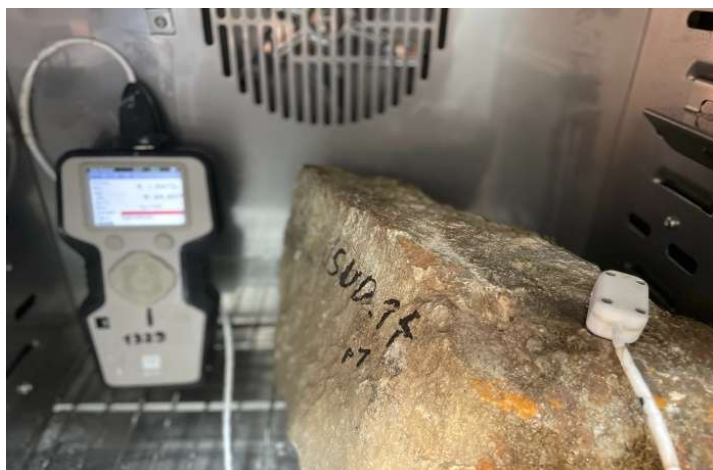

Próby rekonstruowane
o zadanej wilgotności i gęstości
objętościowej

Termiczne badania laboratoryjne

SKAŁY

Próby nieforemne

Próby cylindryczne

Próby płaskie

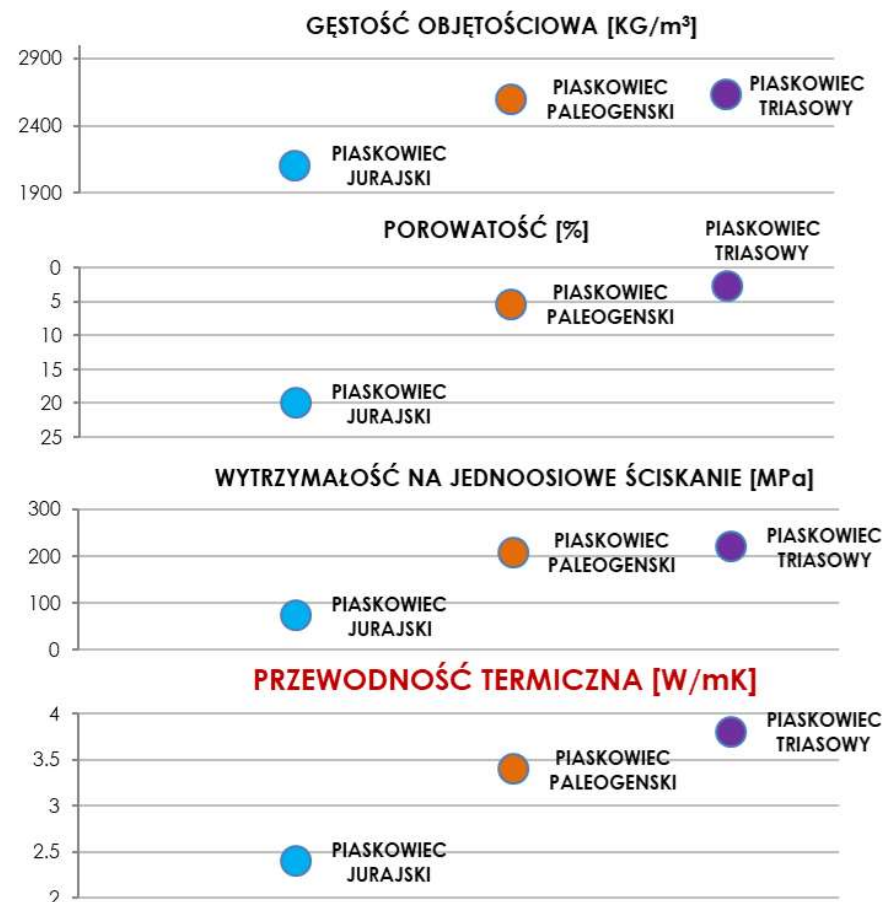
WARUNKI BADANIA

PARAMETRYZACJA TERMICZNA

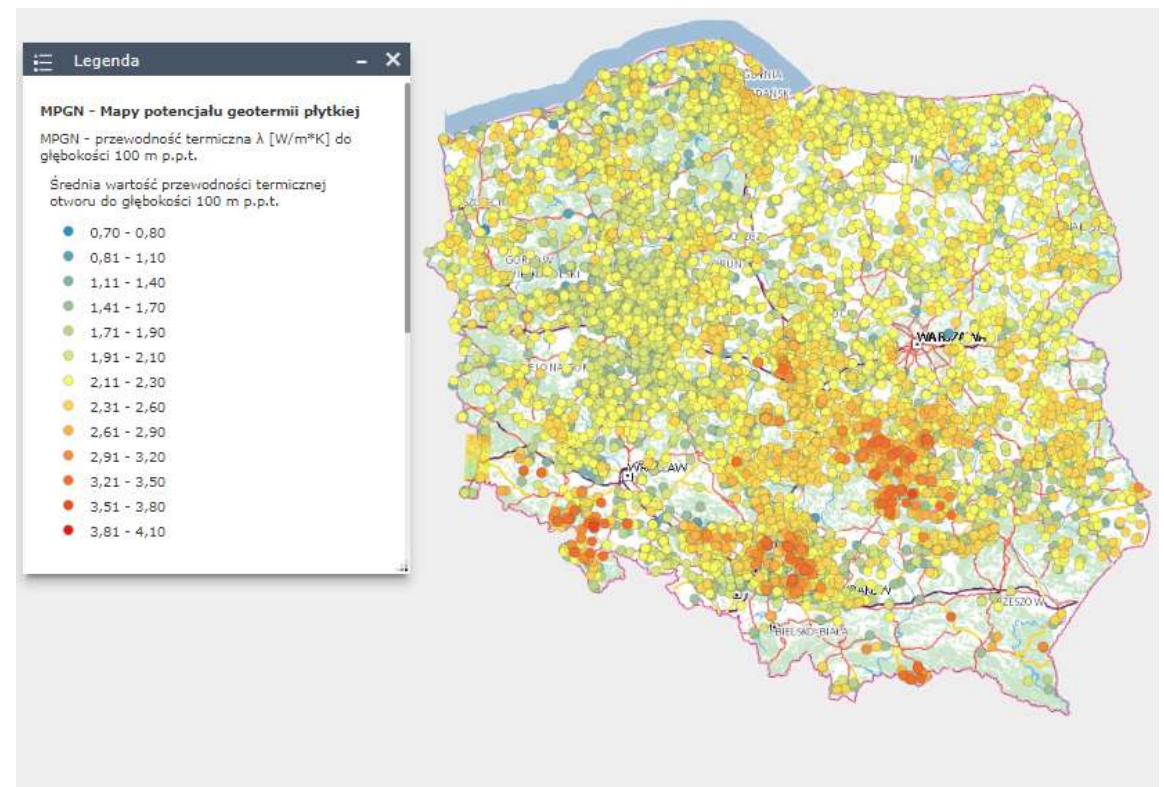
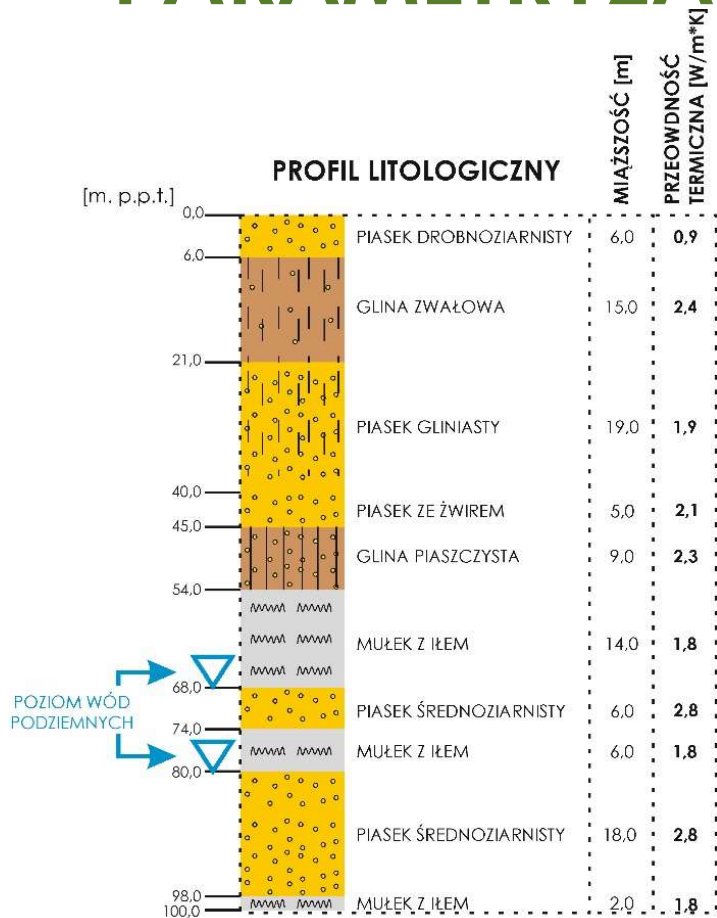
LITOLOGIA	WIEK	GĘSTOŚĆ OBJĘTOŚCIOWA [KG/m ³]	POROWATOŚĆ [%]	WYTRZYMAŁOŚĆ NA JEDNOOSIOWE ŚCISKANIE [MPa]	PRZEWODNOŚĆ TERMICZNA [W/mK]
piaskowiec	jura	2107	20	72	2.4
piaskowiec	paleogen	2599*	5.39*	208*	3.4
piaskowiec	trias	2631*	2.75*	220*	3.8

* Domonik i in., 2011 „Właściwości wytrzymałościowe i odkształceniowe skał Polski” cz. VI tom 13

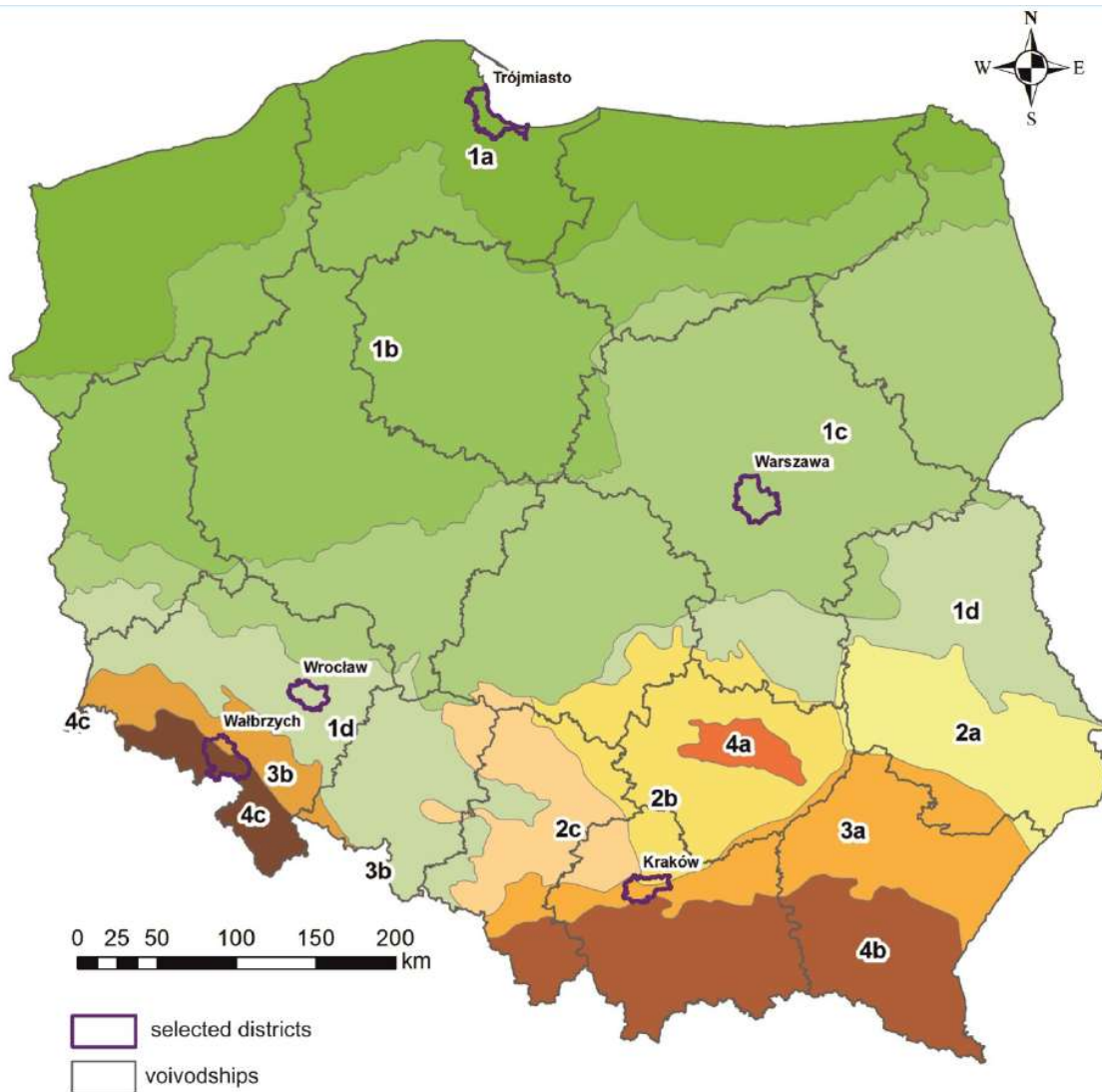
PARAMETRYZACJA PROFILI LITOLOGICZNYCH

Z **C**entralnej **B**azy **D**anych **H**ydrogeologicznych

$$\lambda = \frac{(6,0m \cdot 0,9 \text{ W/m}^2\text{K}) + (15,0m \cdot 2,4 \text{ W/m}^2\text{K}) + (19,0m \cdot 1,9 \text{ W/m}^2\text{K}) + (5,0m \cdot 2,1 \text{ W/m}^2\text{K}) + (9,0m \cdot 2,3 \text{ W/m}^2\text{K}) + (14,0m \cdot 1,8 \text{ W/m}^2\text{K}) + (6,0m \cdot 2,8 \text{ W/m}^2\text{K}) + (6,0m \cdot 1,8 \text{ W/m}^2\text{K}) + (18,0m \cdot 2,8 \text{ W/m}^2\text{K}) + (2,0m \cdot 1,8 \text{ W/m}^2\text{K})}{100m}$$

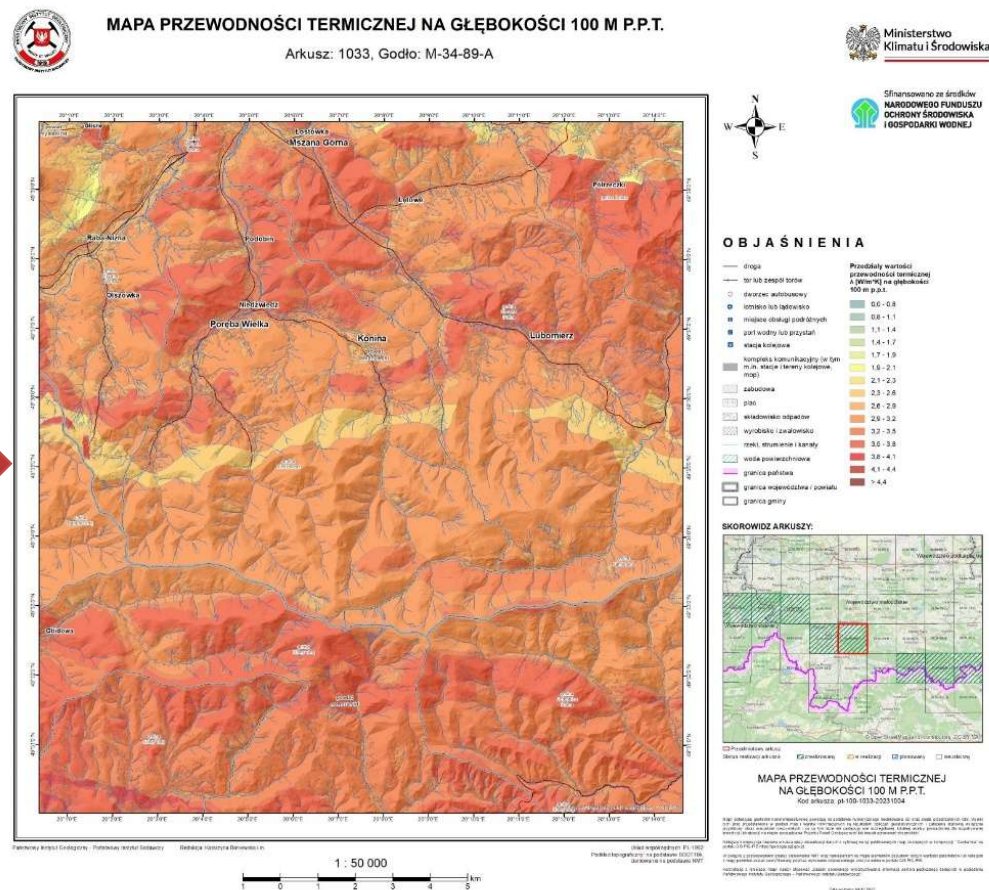
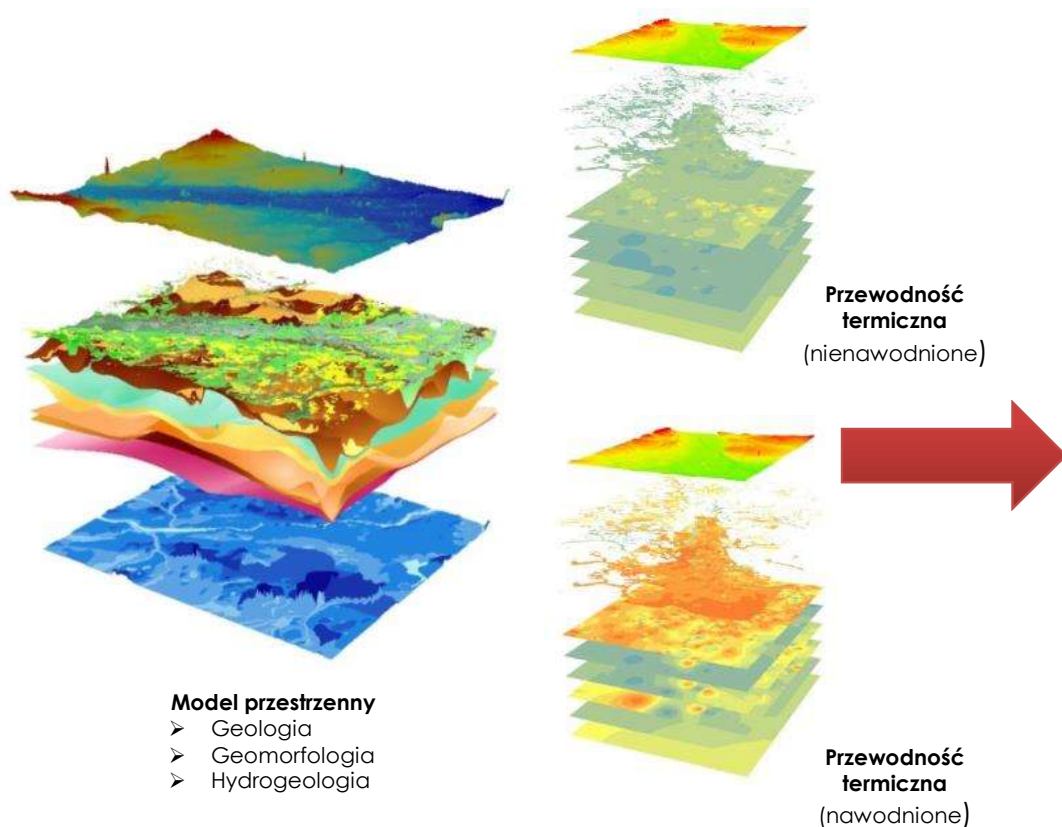
$$= \frac{(6,0m \cdot 0,9 \text{ W/m}^2\text{K}) + (15,0m \cdot 2,4 \text{ W/m}^2\text{K}) + (19,0m \cdot 1,9 \text{ W/m}^2\text{K}) + (5,0m \cdot 2,1 \text{ W/m}^2\text{K}) + (9,0m \cdot 2,3 \text{ W/m}^2\text{K}) + (14,0m \cdot 1,8 \text{ W/m}^2\text{K}) + (6,0m \cdot 2,8 \text{ W/m}^2\text{K}) + (6,0m \cdot 1,8 \text{ W/m}^2\text{K}) + (18,0m \cdot 2,8 \text{ W/m}^2\text{K}) + (2,0m \cdot 1,8 \text{ W/m}^2\text{K})}{100m} = 2,16 \text{ W/m}^2\text{K}$$

Engineering - geological regions of Poland

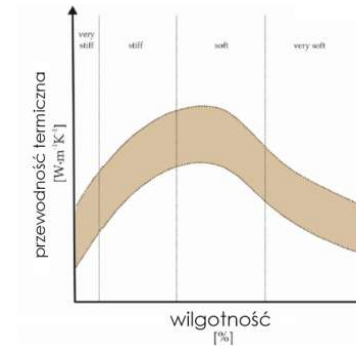
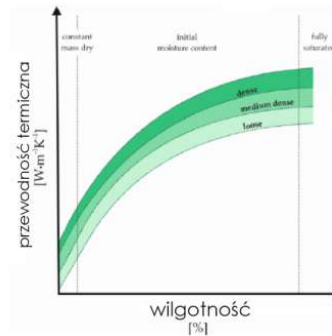
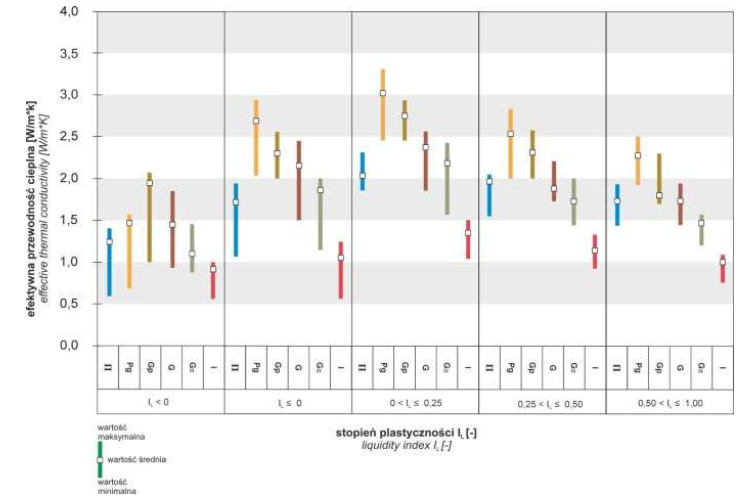
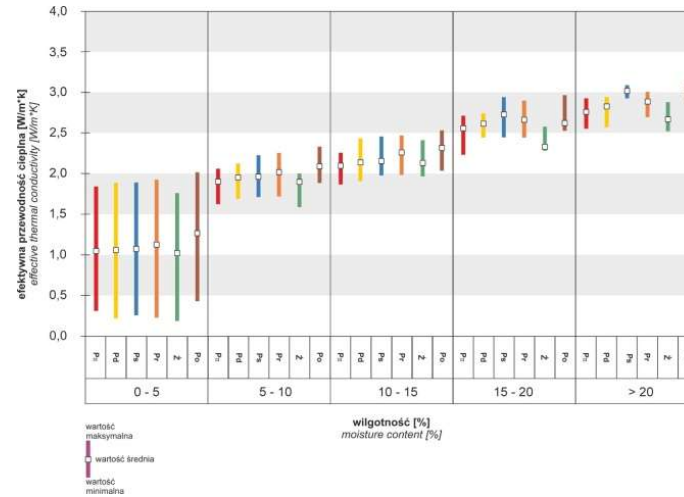
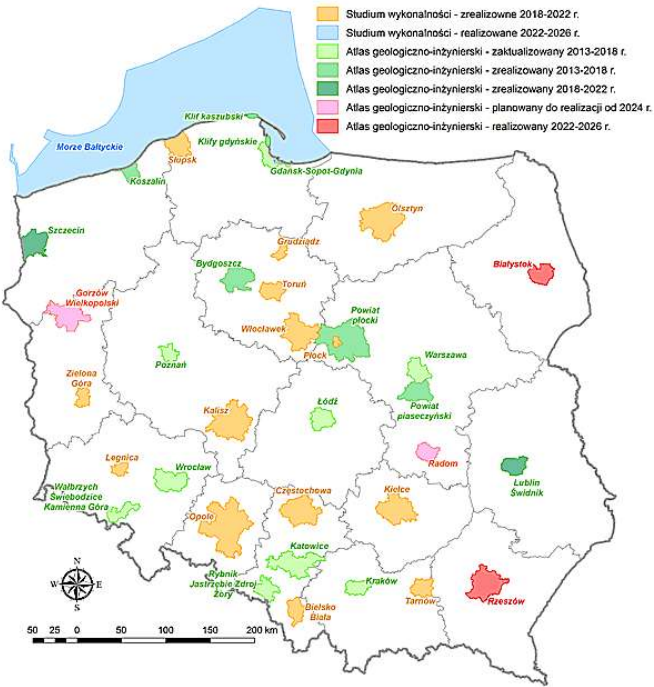
- 1a - Pomorian phase of North Polish Glaciation
- 1b - Vistulian phase of North Polish Glaciation
- 1c - Wartanian phase of Middle Polish Glaciation
- 1d - Odranian phase of Middle Polish Glaciation
- 2a - Lubelska Upland
- 2b - Malopolska Upland
- 2c - Slasko-Krakowska Upland
- 3a - Carpathian Foothills
- 3b - Sudethian Foothills
- 4a - Holy-Cross Mountains
- 4b - Carpathian Mountains
- 4c - Sudethian Mountains

PARAMETRYZACJA MODELI PRZESTRZENNYCH

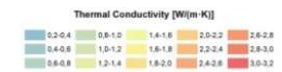
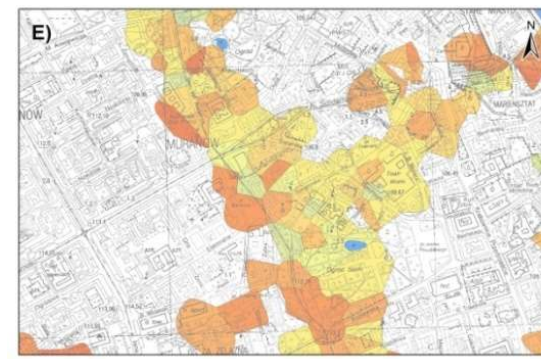
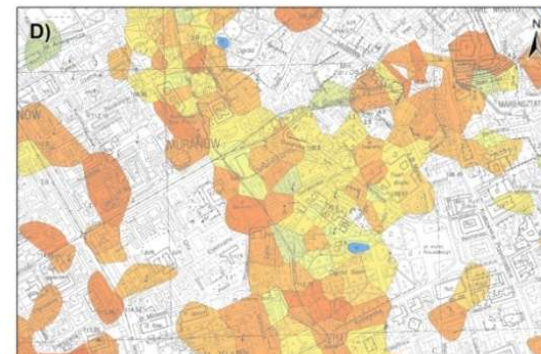
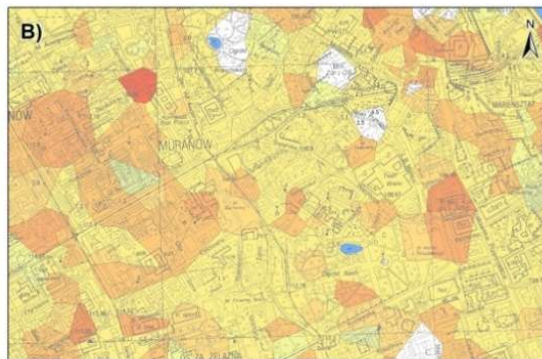
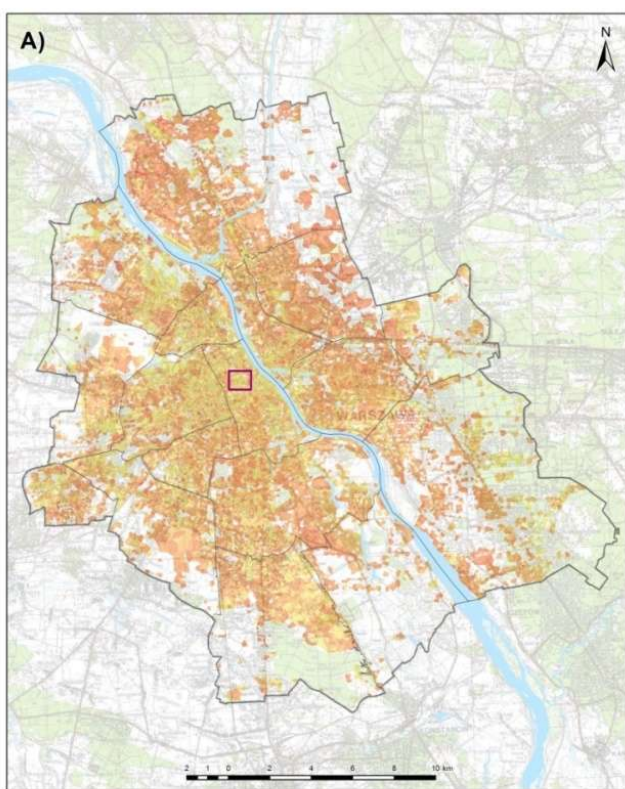

PARAMETRYZACJA NA POTRZEBY BARDZO PŁYTKIEJ ENERGII GEOTERMALNEJ

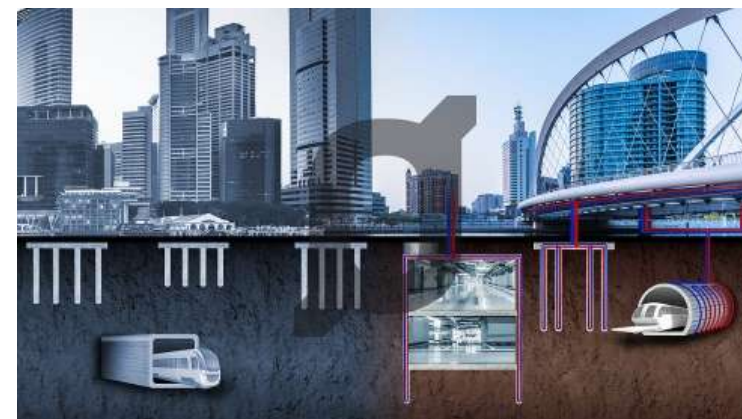
Wykorzystanie zasobów BDGI

PARAMETRIZACJA NA POTRZEBY BARDZO PŁYTKIEJ ENERGII GEOTERMALNEJ

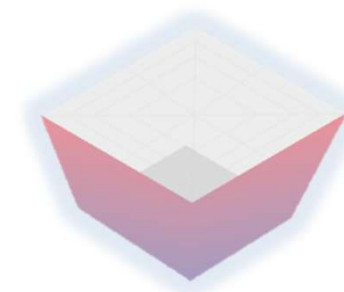
PARAMETRYZACJA NA POTRZEBY MAGAZYNOWANIA CIEPŁA

Ocena możliwości lokalizowania magazynów energii cieplnej w górotworze za pomocą systemów zamkniętych (BTES, PTES/TTES, EF)" (Żeruń, Jagoda, Majer, Ryżyński (red.) i in., 2024)

KRYTERIA

- 8. Objętościowa pojemność cieplna górotworu
- 9. Przewodność termiczna górotworu

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

<https://solarthermalworld.org/> ; <https://www.pv-magazine.com/> ; <https://solarimpulse.com/>

Sfinansowano ze środków
NARODOWEGO FUNDUSZU
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Ewa Jagoda
Państwowy Instytut Geologiczny –
Państwowy Instytut Badawczy

pgi.gov.pl

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

BAZA DANYCH
GEOLOGICZNO-INŻYNIERSKICH

Instytut Badawczy
Instytut Geologiczny

MgiP50k
Instytut Geologiczny
Instytut Inżynierski

CENTRUM BADAŃ
GRUNTÓW I SKAŁ

Sfinansowano ze środków
NARODOWEGO FUNDUSZU
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ